

to militære Ministres Paragraffer, hvor alle og enhver — jeg havde nær sagt Skoledreng — ved, at vor samlede Udgift beløber sig til 16—17 Millioner Kr., hører det til Sjældenhederne at træffe ude mellem Vælgerne en, der har Interesse for eller Anelse om, hvor meget der gives ud paa de saakaldte civile Ministeriers Paragraffer. Det ærede Medlem fra Løvel (Anders Nielsen), der indledede Forhandlingerne i Gaar, tog sig for at vise gennem en stor Oversigt, til hvor mange Institutioner og Formaal der gives Beløb, større eller mindre af Statskassen. Jeg har en Gang ved en Finanslovs tredje Behandling tilladt mig at henvise til, hvordan man, saa snart der er Tale om 1,000 Kr. mere eller mindre paa de militære Paragraffer, straks ved det ud over Landet, men dette, at der i Løbet af de 3—4 Aar, hvor jeg har haft den Ære at have med Kultusministeriets Budget at gøre i Finansudvalget og her i Tinget, er kommet en Stigning paa over 2 Millioner Kr. og paa Indenrigsministeriets Budget en Stigning af over 1 Million, er der ingen, der siger noget om, der er ingen, der tænker paa den Side af vor Statshusholdning. Alt, hvad der gives ud paa de saakaldte civile Budgetter, har det ikke været muligt endnu at fange tilstrækkelig Opmærksomhed for ude omkring i Landet. Jeg tror, at man ogsaa i saa Henseende har Lov til at vente sig noget, hvis man kunde faa vor første Behandling af Finansloven delt, idet jeg gaar ud fra, at saa vil der blive mere Lejlighed til at komme ind ogsaa paa de enkelte Ting indenfor de enkelte Paragraffer, være sig Indtægts- eller Udgifts-paragraffer.

Jeg maatte maaske gøre den parentetiske Bemærkning, at i Retning af at faa Opmærksomheden mere vakt ogsaa for de enkelte Indtægts- og Udgifts-paragraffer paa Finanslovsforslaget venter jeg mig noget af de ny Skattelove, af Statsindkomst- og Formueskatten. Det er alligevel saadan, at saa længe den Skat, der skal svares, kommer som en Skat af Jord eller Bygning eller Ejendom, eller endnu mere, saa længe det er, hvad det desværre er endnu for den langt større Parts Vedkommende, en Skat, man kommer af med uden rigtig selv at vide det i Form af Toldskatter, indirekte Skatter, er Interessen for, hvordan de Penge bruges, ikke saa stor som i det Øjeblik, det bliver en direkte personlig Skat, der skal svares. Det kende vi saa udmærket fra Stillingen ude i Kommunerne, at saa snart der er

Tale om at forhøje den direkte personlige Skat, er samtidig Opmærksomheden overfor, hvortil de Penge skulle bruges, man vil have mere, langt større, end naar det kan vedblive at gaa paa den gamle Maade. Der er ingen, der tænker paa, at Statens Indtægter stige, fordi de ikke gaa direkte ud af Lommen paa Skatteyderne. Men det var, som sagt, kun en parentetisk Bemærkning, at jeg tror, vi have Lov til at vente os noget i Retning af større Interesse for vor finansielle Stilling, naar vi komme videre med de ny Skatter som en Del af Statskassens Indtægter.

Men ogsaa fra en anden Side set, fra den Side af vor Finanslovbehandling, som angaar det politiske, tror jeg, at det vil være en Fordel at faa hver Del for sig. Ganske vist lægges der jo ikke fra Formandens Side nogen som helst Hindring i Vejen for at komme med politiske Udtalelser i saa vid Udstrækning, som vedkommende ønsker, og jeg vil meget forvare mig imod, at jeg ønsker, der skulde være nogen som helst Indsnævring med Hensyn til at tale, ogsaa politisk, ved Finanslovens første Behandling. Men dette, at der er en saadan politisk Forhandling, en Adressedebat, en Forhandling, der jo helst skulde slutte med og — det gaar jeg ud fra — altid vil slutte med en Udtalelse af et Tillidsvotum eller et Mistillidsvotum til Regeringen, en Forhandling, som har til Formaal at klarlægge det, man plejer at kalde den politiske Situation, som den har formet sig i Sommerens Løb paa Baggrund af, hvad der er sket i Samlingen forud, vil alligevel frembringe et langt klarere Udtryk for Situationen. Thi ved en saadan virkelig politisk Forhandling, en Adressedebat, bliver der baade for Medlemmerne og ogsaa for de Herrer Ministre en rigere, jeg havde nær sagt en mere koncis Lejlighed til at manifestere, hvad der er Kærnen i den politiske Situation i Øjeblikket. Ogsaa dette, at der ikke mindst for Regeringen bliver en Lejlighed til at fremlægge det, der skal være Kvintessensen af den kommende Vinters Politik i klar og koncis Form, tror jeg vil have sin Betydning for den rolige Gang, der gerne skal være i Vinterens Arbejde.

Jeg tør ikke af Hensyn til, hvad jeg i øvrigt gerne vilde sige, komme videre ind paa, hvad jeg mener der kunde siges om den almindelige politiske Situation i Øjeblikket. Men for at undgaa Misforstaaelse vil jeg føje til, at naar man har ment at kunne karakterisere den politiske Situation i Øjeblikket med det ene Ord: Uro — ja,